

RAKETTI-hankkeen ohjausryhmän kokous 12.11.2013

- Aika: Tiistai 12.11.2012 klo 12–16
Paikka: OKM, kokoushuone Kalevala, os. Meritullinkatu 10, Helsinki
- Osallistujat: Hannu Siirén, OKM, puheenjohtaja (klo 12–13)
Juha Haataja, OKM
Matti Hartikainen, Tampereen ammattikorkeakoulu
Ilmari Hyönen, OKM (klo 12.30–16)
Matti Jakobsson, Vaasan yliopisto
Harriet Kurtti, Abo Akademi
Klaus Lindberg, CSC
Mikko Markkola, Tampereen yliopisto
Jouko Paaso, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Tuulikki Paturi, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
Mirja Pöyry, Hämeen ammattikorkeakoulu
Teemu Seesto, FUCIO-verkosto
Ilkka Siissalo, Helsingin yliopisto
Hanna-Mari Puuska, CSC, ohjausryhmän sihteeri (Pekka Linnan sijaisena)
Tuija Raaska, CSC, ohjausryhmän sihteeri
- Vierailijat: Paula Merikko, CSC
Antti Mäki, CSC
Joni Penkari, Opetushallitus (klo 12–13)
Kirsi Pispala, CSC
Olli Poropudas, OKM
Ossi Raatikainen, CSC

Asialista

1 Kokouksen järjestäytyminen (12:00–12:05)

1.1 Kokouksen avaus, esitöiden toteaminen ja työjärjestyksen hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen, todettiin esitöiden toteaminen ja hyväksyttiin työjärjestys. Puheenjohtaja Hannu Siirén oli paikalla klo 13 asti, minkä jälkeen Ilmari Hyönen toimi puheenjohtajana.

1.2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen 17.9.2012 pöytäkirja oli luettu ohjausryhmälle kokouskutsun liitteenä.

Päätös: Ohjausryhmä hyväksyi pöytäkirjan.

2 Yleiset asiat (12:05–12:10)

2.1 OKM:n ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja Hannu Siirén kertoi OKM:n ajankohtaisista asioista.

Ammattikorkeakoulujen toimiluvat ovat olleet käsittelyssä Valtioneuvostossa, ja niistä päätetään joulukuun puoleen väliin mennessä. Hakemuksia tuli yhteensä 24, ja neuvottelujen aikana on sovittu yhdestä fuusiosta. Näin ollen jatkossa ammattikorkeakouluja on 23 yhteensä 47 paikkakunnalla. Kolmea kuntayhtymäperusteista lukuun ottamatta kaikki ammattikorkeakoulut ovat jatkossa osakeyhtiömuotoisia.

Valtioneuvosto päätti 28.11.2013 rakennepoliittisesta ohjelmasta, joten sen tuloksista ei voida kertoa vielä korkeakoulujohdon seminaarissa.

2.2 Talustilanne

Klaus Lindberg esitteli hankkeen talustilanteen: Tälle vuodelle budjetoitua rahaa on vielä käytössä. OPI:n on allokoitu RAKETTI-budjetista loppuvuodelle lisärahaa opiskelijaksi-ilmoittautumis- ja lukuvuosi-ilmoittautumispalvelun (OILI) edistämiseen. KOKOAn kuluja käytetään tänä vuoden puolella vielä Tapani Kellan (JY:n) konsultointityöhön kokonaisarkkitehtuurin kehittämisessä.

Ohjausryhmä merkitsi talustilanteen tiedoksi.

2.3 Tiedotusasiat

- RAKETTI-KOKOA -osahankkeen yhteistyössä korkeakoulujen asiantuntijoiden kanssa järjestetty Kokonaisarkkitehtuuri ja laatutyö-seminaari järjestettiin 10.10.2013 Kuopiossa.
- RAKETTI-hanke ja CSC olivat mukana valtakunnallisilla korkeakoulujen IT-päivillä Tampereella 5.–6.11.2013: <http://it2013.fi>
- TUTKI-tietomallityöryhmän 8.11.2013 järjestetyssä workshopissa käsiteltiin tutkimuksen asiantuntijatehtäviin liittyvien käsitteiden nimeäminen ja luokittelua: <https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=35980333>

Ohjausryhmä merkitsi tiedotusasiat tiedoksi.

3 OPI-osahanke (12:10–13:00)

3.1 Korkeakoulujen yhteishaun vaikutukset

OKM:n ”Korkeakoululaitoksen yhteiset tavoitteet 2013–16” -muistiossa todetaan, että

”Korkeakoulut mukauttavat haku- ja valintapalveluihin liittyvät tietojärjestelmänsä yhteensopiviksi korkeakoulujen sisäisen hakujärjestelmän kautta toteutettavan valtakunnallisen yhteishaun kanssa.”

Joni Penkari (OPH) esitteli korkeakoulujen tulevan haku- ja valintakehityksen vaikutuksia korkeakoulujen omiin tietojärjestelmiin. OPH toteuttaa tiettyä yhteistä keskitettyä palveluita, joihin korkeakoulujen tietojärjestelmät liittyvät yhteisellä rajapintaratkaisulla. Opintopolku on modulaarinen kokonaisuus, jossa palveluiden välinen tiedonvälitys tapahtuu rajapintojen ylitse. Tiedonsiirtojen rajapintatoteutukset on aikataulutettu, ja ne ovat jatkossa julkisesti saatavilla wikissä. Yhteydet on hoidettu myös Kelaan, Tilastokeskukseen sekä Vastrekisterikeskukseen. Tiedonsiirrot korkeakouluista toteutetaan joko suoraan tai esim. tietovarannon kautta. Ensimmäinen yhteishaku toteutetaan syksyllä 2014, ja tarvittavat tietojärjestelmämuutokset on tehtävä siihen asti.

Muutoksia tulee väistää opiskelijarekisterijärjestelmiin (yht. 12, mm. Oodi, Winha, ASIO). HAREK ja AMKOREK poistuvat käytöstä vuoden 2014 aikana, minkä jälkeen niiden tilalle on Opintopolku. Muutoksilla on vaikutuksensa myös koulutustarjonnan käsittelyyn ja esittämiseen korkeakoulun omilla verkkosivuilla. Esimerkiksi omien valintajärjestelmien ylläpito edellyttää muutoksia, sillä korkeakoulujen pitää pystyä tuottamaan Opintopolulle valintatapajonoja. Mahdollisia muutoksia korkeakoulujen järjestelmiin aiheuttavat Opintopolun koodistopalvelu, josta voi ladata koodistoja, sekä jatkossa kaikille hakijoille annettava yksittäinen OID-tunniste.

Ohjausryhmä kiitti esitystä hyvästä jäsennyksestä. Kommentoitiin, että korkeakouluissa on lukuisia järjestelmiä, joille täytyy tiedonsiirron toteuttamiseksi tehdä jotain. Huolena on, onko korkeakouluissa ymmärrystä ja oikeanlaisia resursseja käytettävissä. Erityisesti Winhaa käyttävissä ammattikorkeakouluissa ollaan huolissaan siitä, päästäänkö tavoiteltuun aikatauluun järjestelmätuottajan viivästysten vuoksi. Kysyttiin, onko tiedonsiirtoon varasuunnitelmaa. Kerrottiin, että opiskelijarekisterijärjestelmien toimittajia on kutsuttu keskustelemaan OPH:hon. Myös RAKETTI-OPI:n Opintopolkuryhmä on tarttunut tähän kysymykseen ja ratkoo niitä yhdessä asiantuntijavoimin. Lisäksi mainittiin, että esimerkiksi Kelalle on tuotettu vanhanmuotoinen tiedonsiirtoyhteys sillä varalta, että ensisijainen suunnitelma ei toimi.

3.2 Opiskelijaksi-ilmoittautumis- ja lukuvuosi-ilmoittautumispalvelu

Ossi Raatikainen (CSC) esitteli Opiskelijaksi- ja lukuvuosi-ilmoittautumispalvelun (OILI) projektointia sekä korkeakouluilta projektisuunnitelmaan saatuja lausuntoja.

Lausuntoja saatiin 1.11.2013 mennessä 31 (29 korkeakoulua, SYL ja SAMOK). Lausunnot olivat pääosin positiivisia. Palvelua pidettiin niissä jopa kriittisen tärkeänä, ja siitä toivottiin tuotantoon jo syksyllä 2014. Haasteina mainittiin mm. kansainväliset opiskelijat, joilla ei ole mahdollisuutta vahvaan tunnistautumiseen.

Sopimustoimittajille on lähetetty tietopyyntö, jonka avulla pyrittiin kartoittamaan tarkemmin projektin kustannuksia sekä mahdollista aikataulua. Vastaukset saatiin viideltä toimittajalta. Työnä, aikataulu- ja kustannusarvi-

ot sekä ylläpitokustannukset vaihtelivat niissä huomattavasti. Aikataulun osalta aikaisin arvio valmistumiselle on joulukuussa 2014. Vastauksista erotettiin kolme etenemislinjaa, joiden pohjalta asiaa voisi hantä edistänän: 1) osana Opintopolku-kokonaisuutta (maksutoiminnallisuus erillisinä), 2) e-lomakkeen käyttö (maksutoiminnallisuus sisätyy), 3) kartoitetaan muita vaihtoehtoja (ts. rakennetaan puhtaalta pöydä).

Projektiin olisi tarkoitus rekrytoida ränttelyvoimaa RAKETTI-varoin jo ennen, kun korkeakoulujen kanssa saadaan aikaan sopimukset. Tänä jälkeen projekti käynnistettäisiin virallisesti.

Ohjausryhmä keskusteli projektista. Kiiteltiin, että projekti on järjestäytynyt askel ja sopiva etenemisfoorumi hoitamaan sellaisia asioita, joita pitäisikin hoitaa. Kysyttiin, mitä muutoksia palvelun käyttöön edellyttäisi korkeakoulujen omiin järjestelmiin (esim. Oodi). Kerrottiin, että integrointi aiheuttaa muutoksia ja vaatii resursseja, mutta tssä vaiheessa ei voida vielä tarkasti arvioida muutostarpeiden laajuutta.

Ohjausryhmä tiedusteli, mitä ilmoittautumista palvelun on tarkoitus hoitaa. Kerrottiin, että ensimmäisessä vaiheessa palvelulla hoidetaan tutkintoon johtavien opiskeluoikeuksien lukukausi-ilmoittautuminen, joihin liittyy myös maksuja. Kommentoitiin, että rahaliikenteen toimiminen pitää ottaa huomioon, erityisesti se, että maksut menevät ylioppilaskunnalle, eivät yliopistolle. Tänä asti prosessi on ollut yliopistoissa hankala, kun virkailijan on pitänyt tiedustella pankista, onko ylioppilaskunnan tilille tullut rahaa. Toivottiin, että tällä palvelulla prosessi virtaviivaistuisi eikä ainakaan vaatisi enempää resursseja kuin nykyinen systeemi. Kommentoitiin, että jos perusratkaisu toimii, sitä voidaan hyödyntää myös muissa kuin tutkintoon johtavien opintojen ilmoittautumisessa. Esimerkiksi avoimeen korkeakoulutukseen ilmoittautumisen tekniikat ovat suurin piirtein samanlaisia, joten sekin voisi olla jatkossa mahdollista hoitaa samalla palvelulla.

Päätös: Projektin toteuttamisen edellytykset tyytyvät, ja projekti voidaan käynnistää RAKETTI-rahoituksella. CSC voi organisoida korkeakoulujen välisen projektisopimuksen.

4 Tutkijan identifiointi osana tietohallinnon kehittämistä (13:00–13:45)

4.1 Tutkijan identifiointi -esiselvitys

Hanna-Mari Puuska (CSC) esitteli tutkijan identifiointi -esiselvityksen alustavia toimenpide-ehdotuksia. Esiselvityksessä on tunnistettu kolme kansallisen tason tutkijan identifiointiin liittyvää ongelmaa: 1) tutkijan identifiointi osana OKM:n kansallisen tason tiedonkeruuta ja ohjausta, 2) kansainvälisten tutkijatunnisteiden hyödyntäminen ja koordinointi kansallisella tasolla, 3) tutkijan identifiointi osana korkeakoulujen tietohallinnon kokonaisuutta. Ensimmäiseen kohtaan liittyvät toimenpide-ehdotukset koskevat OKM:n henkilö- ja julkaisutiedonkeruun yhdistämistä julkaisun tekijälle raportoitavan yksilön tunnisteiden avulla sekä tiedonkeruun laajentamista ei-palvelussuhteessa oleviin henkilöihin. Kansainvälisten tutkijatunnisteiden hallintaan ehdotetaan yhteistä toimintatapoja kansallisella tasolla sekä resursointia kansalliselle ORCID-tuelle ja -koordinaatiolle. Lisäksi ehdotetaan, että jatkossa selvitetään mahdollisuuksia laajentaa valtakunnallista Oppija-numeroa (OID) tutkijoiden identifiointiin.

Ohjausryhmä keskusteli toimenpide-ehdotuksista. Mainittiin, että ammattikorkeakouluissa on meneillään erilaisia hankkeita julkaisujen rekisteröintiin, mm. julkaisuarkisto. Kommentoitiin, että tutkijan identifiointissa ei ole mielekäs määritellä, ketkä henkilöt ovat tutkijoita, sillä kaikenlaisissa tehtävissä toimivat henkilöt tuottavat julkaisuja. Mainittiin myös, että kaksoisaffiliaatiot ovat yksittäisen korkeakoulun tiedonkeruun kannalta ongelma, ja julkaisujen pisteyttämisen kannalta pelisääntöjen tulisi olla selvä.

Ohjausryhmä kysyi, kuinka nopeasti OID-tunnisteen sen voi saada. Tänä mennessä HETUn käyttämisen pääasiainen este on ollut sen saamisen hitaus. Toisaalta kysyttiin, miten esimerkiksi "tiskitilanteessa", jossa tunniste tarvitaan nopeasti, voidaan rakentaa duplikaattien seulonta. Todettiin, että kyse on ongelmasta, joka on olemassa tasosta riippumatta: samoja ongelmia duplikaattien hallinnassa on korkeakoulun tasollakin. Kansallisen tason ratkaisun pitäisi pyrkiä välttämään moninkertaista työtä. Toisaalta kommentoitiin myös, että yliopistojen sisällä identifiointi ei ole ongelma ja yhden tekijän julkaisut voidaan tunnistaa. Sen sijaan korkeakoulujen välillä selvyyttä hajoaa.

Kysyttiin tutkijan identifiointin yhteydestä rahanjakomalliin. Todettiin, että tutkijan idnetifiointi voi edesauttaa sitä, että tiedot ovat oikeudenmukaisempia ja voidaan todentaa niiden olevan yliopistoissa työskentelevien henkilöiden tekemä. Mainittiin, että korkeakouluissa ei ole saanut käyttää henkilö-tunnusta avaimena, joten yliopistot ovat ottaneet käyttöön esim. opiskelijanumeron, ja nyt hakujärjestelmän viedään jatkossa OID.

Mainittiin, että tällä hetkellä ongelmia aiheutuu siitä, että yhteisjulkaisuja tulee eri korkeakouluista. Sen lisäksi, että

tutkijat identifioidaan, pitäisi myös varmistua, että julkaisut ovat samoja. Todettiin myös, että olisi tärkeää näitellä, mihin suomalaista järjestelmää rajataan (vs. ulkomaalaiset tutkijat).

Kysyttiin, onko esiselvityksessä arvioitu korkeakouluille aiheuttavia kustannuksia, mutta todettiin, että niitä on korkeakoulujen on ollut vaikea arvioida, sillä identifiointi liittyy moniin prosesseihin, korkeakouluilla on erilaisia järjestelmäratkaisuja ja kustannukset riippuvat myös siitä, mitä tunnistetta ja mihin sitä käytetään.

Todettiin, että eri tunnisteilla luotettavuuden aste vaihtelee. Esimerkiksi tutkija voi luoda itselleen useita ORCID-tunnisteita. Toisaalta kuitenkin ORCIDissa henkilöllä on oma intressi huolehtia, että tunnisteita on vain yksi.

Kerrottiin, että OKM:n räkulmasta tavoitteet liittyvät tietojen yhteentoimivuuteen, JUULIn käytettävyyteen sekä tiedepolitiikan tietopohjan kehittämiseen (esim. tutkijoiden liikkuvuus). Myös kytkenä kv. järjestelmiin (WoS ja Scopus) on tarpeellinen. OKM:n räkulmasta järjestelmä ei voi olla vapaaehtoinen, vaan sen täytyy olla kattava.

Todettiin, että asian toteuttaminen edellyttää hyvää valmistelua ja rajausta. OKM:ssä ei ole mietitty vielä järjestelmän esiselvityksestä lausuntokierros. Esiselvitykseen toivottiin vielä tutkijan identifioinnin edellyttämää työtä arviointia.

Kahvitauko (13:45–14:00)

5 Korkeakoulujen tietovaranto (14:00–14:45)

5.1 VIRTAn projektin tilannekatsaus

Kirsi Pispala (CSC) esitteli VIRTAn projektin tilannekatsauksen.

Projekti etenee suunnitelman mukaan, mutta joillakin korkeakouluilla on vaikeuksia pysyä aikataulussa. Korkeakoulujen pitäisi olla tuotantovalmiudessa 31.3.2014 mennessä, mutta kaikissa korkeakouluissa testausta ei ole vielä konkreettisesti aloitettu. Erityisesti Winhaa käytävät korkeakoulut ovat edenneet oletettua hitaammin. Aikataulusta on käyty neuvotteluja toimittajan kanssa. Mahdollisesti joudutaan käyttämään jotain vaihtoehtoisia tiedonsiirtotekniikkaa. Esimerkiksi Metropolia on omalla toteutuksellaan onnistunut siirtämään tiedot Winhasta, ja sama tekniikka voisi mahdollisesti olla monistettavissa kaikille Winha-korkeakouluille.

Maanpuolustuskorkeakoulun ja Poliisiammattikorkeakoulun kanssa on neuvoteltu ja ne suhtautuvat positiivisesti liittymiseen VIRTAAan.

Auditointi toteutetaan huhtikuun alussa.

Ohjausryhmä merkitsi tilannekatsauksen tiedoksi.

5.2 Tietovarantopalvelun jatkokehitys

Antti Mäki (CSC) esitteli tietovarantopalvelun jatkokehityssuunnitelmia. Tietovaranto on väline saada korkeakoulujen rekisteritietoja muiden palveluiden käyttöön (esim. KSHJ, Vipunen). Korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta on muotoutumassa useita tietovarantopalveluja.

Aikataulusuunnitelman mukaan ensi vuoden toukokuulle asti viimeistellään VIRTAn projektia, minkä jälkeen voidaan aloittaa jatkokehityshankkeiden toteutus tai suunnittelu. Tietohallintoryhmä on käsitellyt mm. seuraavia kehityshankkeita:

- Rekisterinpitäjien tuki: Käyttövaiheessa korkeakoulun täytyy päivittää rekisteriselosteensa, kun tietovarannosta luovutetaan OPH:lle. Henkilötietolain tulkintaan ja rekisteriselosteen päivittämiseen tehdään ohjeita ja valmiita pöytäkirjoja, jotta kunkin korkeakoulun ei tarvitse tehdä niitä erikseen.
- Tarkistussovellusten kehittäminen: Korkeakoulut keksivät itse uusia tarkistuksia, ja niitä voitaisiin välittää myös muille.
- Vuoden 2015 OKM:n opintopistetiedonkeruut voitaisiin hoitaa tietovarannosta, mikäli tiedonkeruun päälle Ennakkotieto on mennyt korkeakouluille tiedonkeruukäsikirjan mukana.
- Pätevyystietojen laajentaminen (esim. Valvira, opettajien pätevyystiedot): Nyt korkeakoulut luovuttavat tietoja esim. Valviraan omina toteutuksinaan, mutta Valviran on tehnyt aloitteen, että jatkossa ne saataisiin tietovarannosta reaaliaikaisesti.
- Kansainvälisen liikkuvuuden tiedot
- Pysyvästi säilyttäminen

Muita, tietohallintoryhmässä vielä käsiteltäviä, jatkokehitysideoita:

- Eurooppalaisen standardin mukainen lukurajapinta tietovarannosta ulospäin
- XDW-palveluinfran uudistus
- Julkaisutiedonkeruun kehittäminen. Suunnitteilla on vuonna 2015 projektin käynnistäminen, jossa tavoitteena tietovarannon sisällön laajentaminen opintotietojen lisäksi julkaisutiedoilla vuoden 2016 alusta alkaen.
- Kansalliseen palveluvalinnan käyttöön opintosuoritusten osalta (Kansallisen osaamisen perustietovaranto = todennetun osaamisen rekisteri).
- Dynaaminen lukurajapinta: Tietovarantoon voitaisiin kirjoittaa suoritus, silloin kun se syntyy, eikä sitä tarvitsisi eräsiirtokopiona alkup. järjestelmässä.

Ohjausryhmä totesi, että kaikkia kehityshankkeita ei voida aloittaa samaan aikaan, ja korkeakouluilla voi olla erilaisia näkemyksiä niiden tärkeydestä. Kommentoitiin, että kytkös Valviraan tulee hoitaa huolella siten, että erilaiset opetussuunnitelmat huomioidaan. Pysyvä siirtyminen liittyy arkistolaitokseen ja kehitteillä olevaan arkistolain uudistamiseen, jossa pyritään huomioimaan sähköiseen maailmaan siirtyminen. Se edesauttaisi sitä, ettei korkeakouluissakaan kaikkea tarvitsisi jatkossa tulostaa. Keskitetyt työt ovat todennäköisesti kohtuullisia, mutta haasteita aiheuttaa järjestelmäratkaisujen kalleus. Korkeakoulut toivovat arviota erityisesti siitä, mitä resursseja niiden pitäisi varata tutkimustiedonkeruuseen.

Sovittiin, että jatkokehityksaiheista tehdään tarkempi kuvaus, ja niitä voidaan käsitellä myöhemmin tuolloin olemassa olevassa ohjausrakenteessa.

6 Yhteistyörakenteet RAKETTI-hankkeen päättymisen jälkeen (14:45–16:00)

6.1 CSC:n asiakasohjausmalli

Ilmari Hyönön esitteli CSC:n asiakasohjausmallin kuvauksen tilannekatsauksen. Ohjausmallin kuvausta on pyritty yksinkertaistamaan ja siitä on muutettu mm. siten, että RAKETTI ja FUNET on siirretty tarkentavaksi kunkin ryhmän kohdalle. Tietohallinto- ja ICT ohjausryhmän jäseniksi ICT-ohjausryhmään on liitetty rehtorien edustajat. Valmistelu on vielä kesken muun muassa tutkimushallinnon sekä TTA:n osalta.

Tarkennettu tietovarannon ja tiedonkeruiden ohjausryhmän tehtävä on tarkennettu siten, että sen alle kuuluu laajemmin tiedonkeruusiin liittyvä valmistelu, tietovarannon toiminnan seuranta, viranomaisyhteistoimintaa, tiedonkeruukäsikirjan valmistelu. Tulee kuitenkin huomioida, että ryhmä yksin ei voi tehdä linjauksia, vaan niitä tulee useammalta taholta, sillä korkeakouluissa eri henkilöt vastaavat eri kokonaisuuksista. Tietovarannon kehittämissuunnat voivat olla vuosittaisenkin ICT-kokouksen agendalla.

Ilmari Hyönön esitteli myös korkeakoulujen vararehtoreille linhetyn ICT-alaan liittyvät koulutuspainopisteitä ja tutkimusfokuksia koskevan kyselyn tuloksia. Kyselyssä kysyttiin mm. näkemyksiä OKM:n CSC:stä ostamista palveluista korkeakouluille, joista johtopäätökset ovat, että CSC:n osaamista arvostetaan ja halutaan jatkossakin hyödyntää asiakasohjausta tulee kehittää yhdessä kaikkien korkeakoulujen kanssa, ja että CSC:n rooli korkeakoulujen ICT-palveluntuottajana hankintalain näkökulmasta vaatii selkiyttämistä.

Ohjausryhmä keskusteli ohjausrakenteesta. Todettiin, että yleisellä tasolla ohjausrakenne on parannus entiseen. Kommentoitiin, että AAPAN ja FUCION pitä seurata ja arvioida, miten ohjausrakenne onnistuu. Mainittiin myös, että ammattikorkeakoulujen asema mallissa on hetkellä epäselvä. Toivottiin, että "CSC:stä ostettavien palvelujen ohjaus" -kuviossa nuolien merkityksen voisi kuvata paremmin. Myös ohjaus- ja työskentelyrakenteista toivottiin parempaa kuvausta. Kommentoitiin, että kuviossa pitäisi korostaa ja selkiyttää että CSC ohjataan CSC:n palveluita, kun taas CSC:ä yhtiö ohjaa OKM (KTPO). Todettiin, että keskustelua vaikeuttaa se, että rakenteista puhuttaessa monesti puhutaan sisällöstä.

Kysyttiin, mitä sisältöryhmissä voidaan käsitellä, millälaisella mekanismilla ohjaus tuottaa jotain lisäarvoa ja minkä valtuutuksen ryhmät voivat saada niiltä tahoilta, joita niiden ajatellaan edustavan. Etenkin ICT-kokouksessa rehtorien voi olla vaikeaa ottaa kantaa asioihin, ja siellä tuskin voidaan käsitellä kovin konkreettisia asioita. Kommentoitiin, että tässä syystä tarvitaan asiantuntijarakenne, jotta rehtoreiden ei tarvitsisi käsitellä yksityiskohtia.

6.2 Opiskelun ja opetuksen tukipalveluiden ja hallinnon yhteistyön organisointi RAKETTI-hankekauden jälkeen.

Paula Merikko esitteli tietohallinto- ja opintoasiainjohtajien verkostojen organisoitumissuunnitelmaa osana ohjausmallia.

Merikon verkostojen puolesta valmistelemaan ehdotuksen mukaan opiskelun ja opetuksen tukipalveluiden ja hallinnon alueella toimii ohjaavan tason yhteistyöryhmä ja sen alla asiantuntijaryhmä. Kokonaisuuden tavoitteena on tukea yhteentoimivuutta, tietojen yhteismitallisuutta sekä niitä edistävää yhteistyötä. Yhteistyöryhmä ei ole ministerin asettama, vaan korkeakoulut organisoivat yhteistyön itse CSC:n koordinaatiotuella, jota OKM on resursoimassa noin 2,5 htv:llä vuonna 2014. Yhteistyöryhmä tekisi puolivuositain CSC:lle ehdotuksen niiden resurssien allokoinnista. Ryhmä voisi aloittaa jo tammikuussa, jolloin pidettäisiin yhteinen aloitusseminaari OPI-ohjausryhmän kanssa.

Suunnitelmaan oli pyydetty lausunnot tietohallinto- ja opintoasiainjohtajien verkostoilta. OHA-forum ja amk-opintopäälliköt kannattavat ehdotusta sellaisenaan. AAPA ja FUCIO ovat lausunnossaan pitäneet nyt suunniteltua kohdealuetta liian laajana ja tehneet ehdotuksen opetuksen digitalisoitumista tukevista hankkeista. Ne ovat ehdottaneet myös lisäyksiä yhteistyöryhmän kokoonpanoon (mm. kirjastosektori, virtuaaliopetuksen verkostot sekä tietohallinnon verkostoista puheenjohtajien lisäksi päästiteerit). Lisäksi ne ehdottavat, että yhteistyöryhmän toimikausi rajattaisiin kahden vuoden mittaiseksi ja ryhmäasettajana toimisi OKM, Arene ja Unifi.

Ohjausryhmä keskusteli ehdotuksesta ja verkostojen lausunnoista. Kommentoitiin, että nyt ehdotetaan merkittävästi suurempaa ryhmää ja laajempaa tehtäväkuin alun perin ehdotettiin. OKM ei ole asettamassa ryhmää, mutta se pitää resurssiensa suuntaamisesta. Kysyttiin, miten kytketään rehtorit mukaan, etteivät ryhmät toteuta omaa agendaansa.

Kommentoitiin, että tietohallintojohtajat ovat olleet huolissaan erityisesti merkittävän rahoituksen kohdentamisesta ja sen fokuoinnista ja ovat pitäneet ehdotusta liian epäkonkreettisena. Lisäksi niiden rakemys on, että hankkeet, joilla on jo rakenteet (esim. OTM, Peppi), tulisi jättää kokonaisuuden ulkopuolelle. Vastattiin, että yhteistyössä voidaan keskittyä tiettyihin asioihin, mutta rakenteen tulisi olla joustava. Fokuksena on yhteentoimivuus kaikilla alueilla, ja koska tehdään alueen viitearkkitehtuuria, ei kannata rajata ulos asioita, jotka kuuluvat kokonaisuuteen. Erillisinä olemassa olevia hankkeita ei ole tarkoitus ohjata, vaan esimerkiksi nykyisissäkin OPI-rakenteissa Pepin ja OTM:n asiantuntijat ovat mukana, jotta saadaan sovittua yhdessä koko kk-sektoria koskevista yhteentoimivuuden nähtävistä ja siitä kokonaisuudesta, joihin hankkeet liittyvät.

Mainittiin, että VirtuaaliAMK-verkoston toimintaa on supistettu, eikä tiedetä, kuinka kauan sitä jatketaan. Näin ollen jos RAKETTI-hankkeen myötä saadaan hyvää palveluja, se voitaisiin ajaa alas.

AAPA:n ja FUCIO:n yhteislausunnossa yhteistyöryhmälle oli kaavailtu samalla toisenlaistakin roolia OKM:n CSC:ltä korkeakouluille ostamien palveluiden ml. kokonaisarkkitehtuurityö ohjaamisen rinnalla opetuksen ja opiskelun tukipalveluiden ja hallinnon alueen, erityisesti opetuksen digitalisoitumisen tuen hankkeiden ohjaajana. Näin ollen kommentoitiin olleessa ehdotuksessa esitellyt tehtävät olisivat vain yksi tulevan yhteistyöryhmän tehtäväkokonaisuuksista, ja mahdolliset muut tehtävät tulisivat korkeakoulujen itse päätettäväksi, organisoitaviksi ja resursoitaviksi. Näin ollen sovittiin seuraavista valmisteluaskelista niin, että AAPA, FUCIO, OHA-forum ja amk-opintoasiainpäälliköt työstävät seuraavan kuukauden sisällä keskenään yhteistyöryhmä-asiaa eteenpäin. Ehdotettiin, että valmistelua neljän työvaliokunnan kesken kokeillaan ilman CSC:n fasilitointia.

6.3 Tutkimushallinnon yhteistyön organisointi RAKETTI-hankekauden jälkeen

TUTKI-ohjausryhmä on asettanut tutkimushallinnon alueen korkeakoulu-yhteistyön organisoimisen TUTKI-osahankkeen loppukauden ensisijaiseksi kehittämiskohteeksi. Hanna-Mari Puuska esitteli tutkimushallinnon alueen verkoston käynnistämiseksi suunniteltuja toimenpiteitä. TUTKI järjestettiin tammikuussa 2014 tilaisuuden, johon on tarkoitus koota mahdollisimman laajasti korkeakouluissa tutkimuksen hallinnon tehtävissä toimivia henkilöitä. Tilaisuuden tavoitteena on korkeakoulujen välisen yhteistyön edistäminen tutkimushallinnon alueella sekä siitä tukevien rakenteiden kehittäminen. Tarkoituksena on saada RAKETTI-hankkeen jälkeen aikaan pysyvä, jatkuvaa, kehittyvä ja dynaamista toimintaa,

Ohjausryhmä mainitsi, että Julkaisufoorumityö on ollut merkittävä ja osoittaa, että kullakin tieteenalalla on omanlaisiaan kesityksiä. Toivottiin, että ratkaisut joita etsä tehdään, tukisivat myös rahoittajien tarpeita (SA ja Tekes).

6.4 Tutkimuksen tietoaineistot (TTA) -yhteistyö 2014–2017

Juha Haataja esitteli ehdotusta TTA:n organisoitumismallista hankekauden jälkeen.

CSC:n palvelut korkeakouluille ovat tietoaineistojen näkökulmasta osa laajempaa kokonaisuutta. OKM pyrkii vahventamaan näkökulman muiden ministeriöiden rinnalla ja edesauttaa korkeakoulujen ja muiden ministeriöiden

välistä keskustelua tutkimuksen tietoaaineistojen hyödyntämisessä. CSC:n tarjoama tieteellisen laskennan palvelu on keskittynyt muutamiin yksikköihin, kun taas tietoaaineistot laajemmin kaikkea tutkimusta.

OKM:n Avoimen tieteen tiekartassa on hahmoteltu suunnitelmaa vuosille 2014–2017. Osana kokonaisuuteen liittyy myös tutkimuslaitosuudistus. Avoin tiede on tällä kuitenkin harhaanjohtava termi, sillä se viittaa siihen, että aineistot ovat saatavilla, mutta eivät välttämättä avoimia. VM:n linjaus avoimesta tiedosta on, että pyritään saamaan aineistot tehokkaasti käyttöön. Tarkoituksena on myös tarjota mm. Tekesin suuntaan tukea, jotta tietoaaineistoja saadaan hyödynnettyä.

Ohjausryhmä merkitsi asian tiedoksi.

7 Seuraavat kokoukset

Ennen hankkeen päättymistä pidetään kaksi kokousta:

- 1) ti 21.1. klo 11-15
- 2) pe 7.3. klo 12–16.